

Museu de l'Almodí

IRST² 1. INSCRIPCIÓ VOTIVA. S. II dC.

de

Coneguda des del XVI.
Columna de marbre de Buixcarró. Dalt porta una espiga
8,5 cm amb un forat, destinada sens dubte a subjectar la
columna, la qual cosa vol dir que formava part d'un
monument.

*L(ucius) • Fabius
Tropus
Marti
D(omi)no*

5 *v(otum) • s(olvit) • l(ibens) • m(erito) •*

Luci Fabi Trop ha acomplert el seu vot a Mart,
Senyor, de grat i com cal.

El culte a *Mars* era un dels més estesos a la Península Ibèrica. Pel que fa
concretament al País Valencià, es documenta encara a *Saguntum* (IRSAT 7), on comptava
amb el col·legi dels *salii* (IRSAT 53, 55, 68, 69, 461, cf. p. 26).

IRST² 2. INSCRIPCIÓ HONORÍFICA. Pedestal de marbre de Buixcarró. Del 5 aC al 4 dC.

Coneguda des de principis del XVII

*[C(aio)] C(aesar) Augusti f(ilio)
pontifici
príncipi • iu(v)entutis*

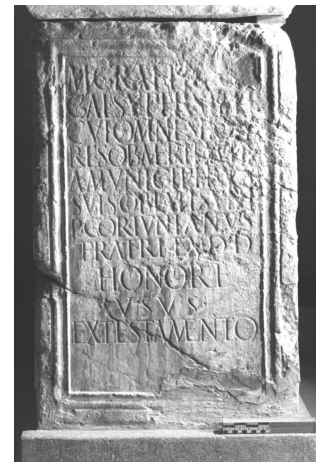
A Gai Cèsar, fill de Cèsar August, pontífex,
príncep de la joventut.

Es tracta de Gai Cèsar, fill de M. Vipsani Agripa i de Júlia, adoptat per l'emperador
August. L'any 5 aC va rebre el títol de *princeps iuventutis*, que conservà fins a la seua mort (4
dC).

Es tracta, probablement, de la inscripció més antiga de *Saetabis*, que hom coneix.

IRST² 6. Inscripció honorífica. S. II dC.

Pedestal de marbre de Buixcarró per a una estàtua eqüestre
Coneguda des de 1860

ex • testamēto

*M(arco) • Graniō M(arci) •
f(ilio)
Gal(eria tribu) • Superstīti
cui • omnes • hono
res • ob • mērita • vitāe
5 a • municipibus
suis • oblati • sunt
P(ublius) • Cor(nelius) •
lunianus
fratri • ex • d(ecreto) •
d(ecurionum)
honore
10 usus*

A Marc Grani Superstes, fill de Marc, de la tribu Galèria, al qual els seus conciutadans
han atorgat tots els honors pels mèrits de sa vida. Publi Corneli Junià, al seu germà, fent ús de
l'honor atorgat per decret dels decurions, d'acord amb el seu testament.

P. Cor(nelius) lunianus, que aixeca el monument al seu germà, és sens dubte, el
mateix que el *P. Cornelius lunianus* que figura en quatre inscripcions de l'Ènova (núms. 82,
85, 86 i 87), on posseïa una gran *villa*. Per altra banda, deu ser el germà de *C. Cornelius C.f.
lunianus ex Hispania citeriore Saetabitanus*, al qual està dedicada una inscripció de Roma
(CIL VI 16247). Els motius pels quals es dedicaven estàtues a algunes persones s'indicaven
mitjançant diverses fórmules. Ací s'empra l'expressió *ob merita vitae*, que no hem trobat en
cap altra inscripció.

IRST² 7. INSCRIPCIÓ HONORÍFICA. Pedestal de marbre de Buixcarró. Principis del I dC.

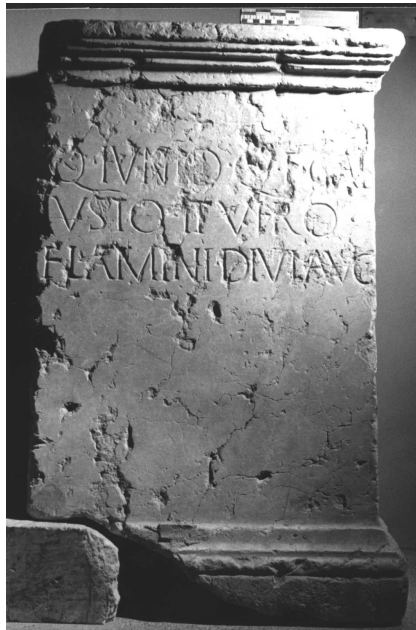

Coneguda des de 1750
*Q(uinto) • Iunio • Q(uinti) •
 f(ilio)*
Gal(eria tribu) • Aenibeli

A Quint Juni Enibeles, fill de Quint, de la tribu Galèria.

Aenibeli, datiu d'*Aenibeles*, solament apareix ací; es tracta, sens dubte, d'un nom ibèric llatinitzat.

IRST² 8. INSCRIPCIÓ HONORÍFICA. Pedestal de m. de Buixcarró. 14-37 dC.
 Coneguda des de 1750.

Foto

*Q(uinto) • Iunio •
 Q(uinti) • f(ilio) • Gal(eria
 tribu)*
*Iusto • T(ivi)ro
 fl(ami)ni • Divi •
 Aug(usti)*

A Quint Juni Just, fill de Quint, de la tribu Galèria, duunvir, flamen del divinitzat August.

Es pot datar durant el regnat de Tiberi (14-37), ja que el títol *flamen Divi Augusti* es refereix a August.

IRST² 9. INSCRIPCIÓ HONORÍFICA. Pedestal de marbre de Buixcarró. S. I dC.
 Coneguda des de 1750.

*Corneliae • C(ai) • f(iliae) •
 Flacellae*
*Q(uintus) Iunius • Pupillus
 matri*

A Cornèlia Flacel·la, filla de Gai. Quint Juni Pupil a sa mare.

IRST² 15. INSCRIPCIÓ SEPULCRAL. Bloc de calcària. S. I dC.

Coneguda des de finals del s. XIX.

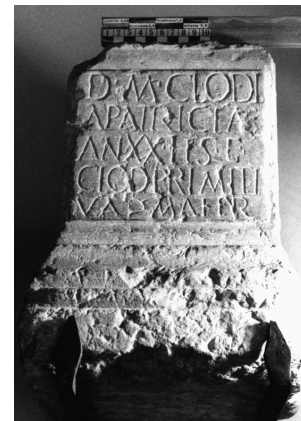
*L(ucius) • Caecilius • Gal(eria tribu)
 Murrus*

*Grannia C(ai) f(ilia)
 [Av]i(ta) (?)*

Luci Cecili Murrus, de la tribu Galèria.
 Grànnia Avita (?), filla de Gai.

IRST² 17. INSCRIPCIÓ SEPULCRAL. Ara de marbre de Buixcarró. S. II dC.
 Coneguda des del XVIII

*D(is) • M(anibus) • Clodi-
 a Patricia*
an(norum) • XX • h(ic) • s(ita) • e(st)
*Clod(ia) Primiti-
 5 va ♠ mater*

Als déus Manes. Clòdia Patricia, de 20 anys, és ací sepultada. Clòdia Primitiva, sa mare.

IRST² 20. INSCRIPCIÓ SEPULCRAL. Ara de marbre de Buixcarró. S. II.
Coneguda des de 1920.

• *D(is) • M(anibus) •*
• *Com[eliae ?]*

Al déus Manes. A Cornèlia...

23. INSCRIPCIÓ SEPULCRAL. S. II.

Ara-ossari de marbre de Buixcarró, amb base i cornisa. L'ossari va en la part superior i consisteix en una cavitat de 12 cm. de profunditat per 16 de diàmetre, la qual devia estar coberta per una planxa de metall segons indiquen quatre forats en els extrems i un rebaix. Al País Valencià només es coneix un suport semblant a la Vila Joiosa (IRILADT 111).

En la cara anterior ha estat picada la inscripció primitiva (la qual es pot llegir encara parcialment), per tal de gravar-ne en la cara posterior una de nova, que es conserva perfectament (núm.48).

Es va trobar l'any 1991, en un camp a la costa del Castell.

[[D(is) M(anibus)]]
[[Co]m[eliae]]
[[---]ae]]
[[an(norum)] XXXV]
5 **[[---]a]]**
[[---]a]]
[[mater]]

Als déus Manes. A Cornèlia ... -a, de 35 anys ...-a
...-a, sa mare.

IRST² 29. INSCRIPCIÓ DE CARÀCTER DESCONEGUT. Placa de marbre de Buixcarró. S. dC.
Coneguda des de 1900

[- F]abius • Q(uiti) ?
[f(ilius) ---?]

IRST² 31. INSCRIPCIÓ SEPULCRAL. Ara de calcària. S. II o III.

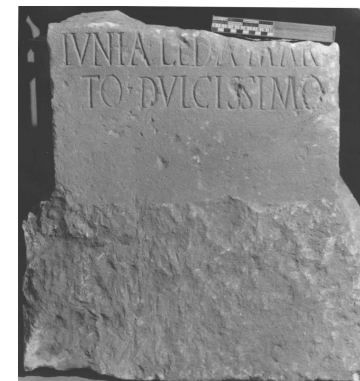

Trobada en 1994.
Dimensions: (60) x 55 x 51.
Lletres: r.1: 3,5; r.2-5: 4.

D(is) ♠ M(anibus)
Grattiae ♠
Philoninâe ♠
annor(um) ♠ LXX
♠ 5 *h(ic) ♠ s(ita) ♠*
e(st) ♠

Als déus Manes. A Gràtia Filonina,
de 70 anys. Aquí és soterrada.

Hom fa un ús abusiu de l'*hedera* com a signe d'interpunció.

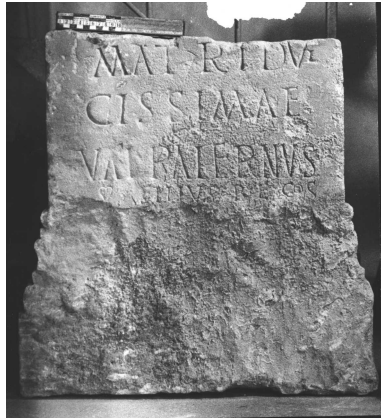
IRST² 34. INSCRIPCIÓ SEPULCRAL. Ara de calcària ocre. S. II-III
Aparegué l'any 1994

Iunia ♠ Leda mari-
to ♠ dulcissimo

A ..., Júnia Leda (ha fet aquest monument) al seu marit dolcíssim.

IRST² 47. INSCRIPCIÓ SEPULCRAL. Ara de calcària ocre. S II-III.

Es va trobar el 1994.

matari dul-
cissimae
Val(erius) Paternus
filius patris (unia) s(u)

A ..., la seua mare dolcissima, Valeri Patern, el seu fill, li ha fet (aquest monument) a les seues despeses.

Es fa un ús abusiu de l'hedera, tot separant lletres d'un mateix mot.

Suposa Cebrián que es tracta d'una inscripció honorífica, probablement un pedestal erigit al fòrum. La hipòtesi sembla força improbable. Ignorem el lloc on fou erigida originalment la inscripció. Només podem afirmar que aparegué reaprofitada en la muralla juntament amb altres cinc inscripcions sepulcral. El fet no és decisiu, però sembla suggerir que també el núm. 47 és sepulcral. Per altra banda, la lectura del final de la r. 4 és sens dubte p e c(unia) s(u), no b(ene) f(iciarius) c(on)s(ularis), com defensa l'autora.

IRST² 48. INSCRIPCIÓ SEPULCRAL. S. II-III.

Ara-ossari de marbre de Buixarró. En la cara posterior ha estat picada la inscripció primitiva, com diem en el núm. 23. El camp epigràfic no està emmarcat.

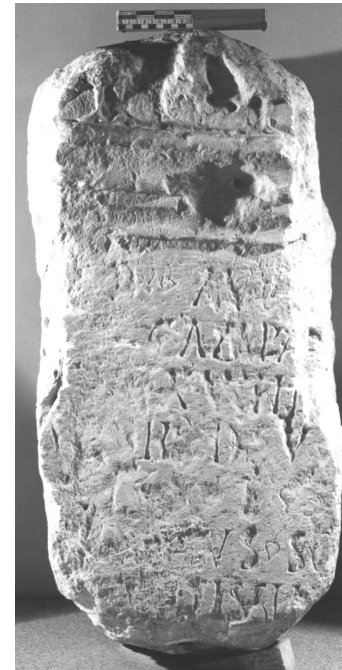
Es va trobar el 1991.

D(is) M(anibus)
Acatheni
a(nnorum) XXVIII
h(ic) s(ita) e(st) f(ecit)
5 Mystes c-
oniugi b(ene) m(erenti)

Als déus Manes. A Àgata, de 28 anys. Ací està

enterrada. Féu (aquest monument) Mistés, a la seua esposa que bé s'ho mereixia.

Acatheni és el datiu d'Agathe. La grafia amb C per G és freqüent en aquest i en d'altres noms. El cognomen Mystes apareix, a la Península, només ací i a Oliva (IRILADT 189); però era conegut en altres llocs. Es tracta, segons pareix, d'un matrimoni de lliberts.

IRST² 49. INSCRIPCIÓ SEPULCRAL. Ara de calcària II-III dC.

Es desconeixen les circumstàncies de la troballa.

[] D(is) M(anibus)
Camp[na]
[] [an(norum)] XVIII
[m(ensium)] VII
d(ierum) V
5 [] h(ic) s(ita) e(st)
Pr[ob]us sor[or]-
[ri] pl[issim]ae

Als déus Manes, Campana, de 19 anys, 7 mesos i 5 dies, és ací soterrada. Probus, a la seua germana afectuosíssima.

IRST² 51. INSCRIPCIÓ SEPULCRAL. Fragment interior d'una placa de marbre de Buixarró. S. I dC.

Aparegué l'any 1994 .

----- ?
[H]ila[rus o -ra (?)]
an(norum) • LX • [h(ic) s(itus o -a) e(st)]
----- ?

... Hilar (o Hilara), de 60 anys, ací està soterrat (o soterrada) ...

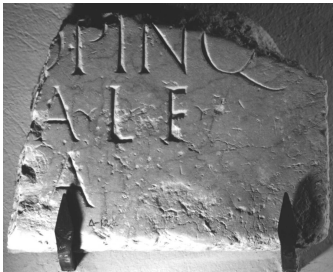

IRST² 53. INSCRIPCIÓ SEPULCRAL. Placa de marbre de Buixcarró. S. I dC.
Trobada el 1994.

[---]a
[an(norum) --- h(ic) • s(ita)] • e(st)
[---] Nice (?)
[an(norum) ---] h(ic) • s(ita) • e(st)

...-a, de ... anys, aquí està soterrada ... Niqué (?), de ... anys, aquí està soterrada

IRST² 54. INSCRIPCIÓ SEPULCRAL. Placa de marbre de Buixcarró. S. I dC.
Trobada en 1985.

[--- Pr]opinq(uo)
[---]a • L(uci) • f(ilia) •
[---]a

A ... Propincu, de part de ..., filla de Luci.

IRST² 55. INSCRIPCIÓ SEPULCRAL. Placa de marbre blanc.

Lectura del fragment Probable restitució

---SA--- [---]SA[---]
---VICATE--- [Sil ?]vica te[gitur]
---VMVLO--- [hoc t]umulo [qui le]-
---ICITE --- [gitis d]icite [s(it) t(ibi)
t(erra) l(evis)

...sa... Sílvica està soterrada sota aquest túmul. Els qui llegiu dieu «Que la terra et siga lleugera».

IRST² 57. INSCRIPCIÓ SEPULCRAL. Fragment interior d'una placa de marbre de Buixcarró. S. I-II dC.
Aparegué l'any 1994.

----- ?
[- -]ALE[- -]

IRST² 65. INSCRIPCIÓ COMMEMORATIVA CRISTIANA. Pedestal de marbre de Buixcarró amb base i cornisa. Es tracta d'un pedestal romà, probablement del s. I, que ha estat reaprofitat per a una inscripció cristiana. Aleshores es féu una cavitat quadrada en la part superior per a encabir-hi les relíquies. Es feia servir com a peu d'altar.

Coneguda des de 1918.

Foto

† In n̄(omine) • D̄(omi)n̄(i) •
Athana-
sius • ep̄(is)c̄(opu)s • septi-
mo anno sacratio-
nis suae • erexit
5 hoc • alta-
re • Amem (!) ♠

En el nom del Senyor. Atanasi, bisbe, en el seté any de la seua consagració, va erigir aquest altar. Amén.

Creu grega al començament de la r. 1.

Per a la datació hem de tenir en compte que en els concilis VIII, IX, X i XI de Toledo, celebrats sota el regnat de Recesvint, apareix firmant les actes un *Athanasius Setabiensis* o bé *Saetabitanus episcopus*, el qual va regir la diòcesi setabense almenys des del 653 fins al 675. Per tant, la inscripció pot datar-se vers l'any 660.

Sant Feliu

IRST² 5. INSCRIPCIÓ HONORÍFICA. Pedestal de marbre de Buixcarró. S. I dC.
Coneguda des del XVI.

Foto

M(arco) (?) Fulvio • L(uci) • f(ilio)
Gal(eria tribu) • Marciano
Itvir(o) • flamin
Romae • et • Aug(usti)
5 *Fulvia M^a(arci) f(ilia) • M^arcella*
mater •

A Marc (?) Fulvi Marcia, fill de Luci, de la tribu Galèria, duumvir, flamen de Roma i d'August. Fúlvia Marcel·la, filla de Marc, sa mare.

A les ciutats romanes hi havia sacerdots que portaven el títol flamen, flamen Romae et Augusti o semblant. Aquests sacerdots municipals procedien del decurionat local i eren funcionaris del culte imperial.

IRST² 14. INSCRIPCIÓ SEPULCRAL. Bloc de calcària . S. I dC.
Coneguda des de 1975

M(arco) • Baebio
M(arci) • f(ilio) • Gal(eria
tribu)
Maximo

A Marc Bebi Màxim, fill de Marc, de la tribu Galèria.

IRST² 52. INSCRIPCIÓ SEPULCRAL. Bloc de marbre de Buixcarró. S. II dC.
Coneguda des del XVI

♠ *D(is)* ♠ *M(anibus)* ♠
Lupus ♠ *ann(orum)* ♠
XXXIII ♠ *m(ensium)* ♠ II ♠
h(ic) ♠ *s(itus)* ♠ *e(st)* ♠ *Velata*
5 *uxor* ♠ *marito* ♠
dulcissimo ♠
sit ♠ *Lupo* ♠ *t(erra)* ♠ *l(evis)* ♠

Als déus Manes. Lupus, de 34 anys i dos mesos, és ací sepultat. Velata, l'esposa, al seu dolçíssim marit. Que la terra siga lleu per a Lupus.

La fórmula *Sit Lupo t(erra) l(evis)* és una variant de la coneguda STTL